שִׂיחוֹת־חִנּוּךְ

גיליון ח׳

שִׂיחוֹת נִפְלָאוֹת, הַדְּרָכוֹת יְשָׁרוֹת, בְּעִנְיְנֵי חִנּוּךְ קָדוֹשׁ וְטָהוֹר מִדַּבְּרוֹת,
נִשְׁמְעוּ מִפִּי־קָדֵשׁ מוֹרֵנוּ הָרַהַ״צ רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶר שְׁלִיטָ״א

שִׂיחָה לִמְחַנְּכִים יוֹם א׳ פָּרָשַׁת וַיְחִי תשפ״ו

פָּרָשָׁה שֶׁל חִנּוּךְ

חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲנַחְנוּ זוֹכִים לְשָׁבוּעַ חָדָשׁ בְּחִנּוּךְ יְלָדֵינוּ הַצַּדִּיקִים בַּתַּלְמוּד תּוֹרָה. אֵיזוֹ זְכוּת זוֹ! כָּל מְלַמֵּד צָרִיךְ לְהַזְכִּיר תָּמִיד אֶת הַזְּכוּת שֶׁיֵּשׁ לוֹ - שֶׁהוּא זוֹכֶה לְחַנֵּךְ יַלְדֵי יִשְׂרָאֵל!

פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ זוֹ ״פָּרָשָׁה שֶׁל חִנּוּךְ״, לָמָּה? כִּי הִנֵּה יוֹסֵף הַצַּדִּיק הֵבִיא אֶת הַיְלָדִים שֶׁלּוֹ לְהִתְבָּרֵךְ מֵהַסַּבָּא הַקָּדוֹשׁ יַעֲקֹב אָבִינוּ, וְכֵן יַעֲקֹב אָבִינוּ מְבָרֵךְ אֶת כָּל הַבָּנִים שֶׁלּוֹ - ״אִישׁ כִּבִרְכָתוֹ בֵּרַךְ אֹתָם״, שֶׁזֶּה עִנְיָן שֶׁצְּרִיכִים לְהַשְׁפִּיעַ בְּרָכוֹת עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְזֶהוּ הַחוֹב הַקָּדוֹשׁ שֶׁיֵּשׁ לְכָל מְלַמֵּד - לְהַשְׁפִּיעַ בְּרָכוֹת עַל יַלְדֵי יִשְׂרָאֵל!

כְּמוֹ שֶׁאַתָּה אוֹהֵב אֶת הַיְלָדִים שֶׁלְּךָ!

וְהִנֵּה יַעֲקֹב אָבִינוּ אוֹמֵר: ״אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה כִּרְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן יִהְיוּ לִי״ - מַה הַמַּשְׁמָעוּת בָּזֶה? אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה הָיוּ אָמְנָם נְכָדִים שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ, אֲבָל הֵם גַּם הָיוּ תַּלְמִידָיו, וְהָיוּ רְגִילִין לָבוֹא אֵלָיו לִלְמֹד אֶצְלוֹ, וְהֵם אֵלּוּ שֶׁסִּפְּרוּ לְיוֹסֵף הַצַּדִּיק עַל הַסַּבָּא הַקָּדוֹשׁ שֶׁהוּא לֹא מַרְגִּישׁ כָּל כָּךְ טוֹב, וּכְשֶׁהֵבִיאָם יוֹסֵף הַצַּדִּיק לִבְרָכָה, אָמַר יַעֲקֹב אָבִינוּ: ״אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה כִּרְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן יִהְיוּ לִי״; וּבְמִלִּים אֵלּוּ מָנַח לְמוּד שֶׁל אַהֲבָה לַתַּלְמִידִים: **אַהֲבָה לַתַּלְמִידִים צְרִיכָה לִהְיוֹת כְּמוֹ אַהֲבָה לִילָדָיו שֶׁלּוֹ!**

הֲרֵי כָּל אַבָּא בְּוַדַּאי אוֹהֵב אֶת הַיְלָדִים שֶׁלּוֹ, וְדוֹאֵג לָהֶם כְּפִי הַ׳מַּקְסִימוּם׳ שֶׁהוּא יָכוֹל, וְאֵצֶל הַתַּלְמִידִים זֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת לֹא פָּחוֹת מִזֶּה - לְנַסּוֹת בְּכָל מִינֵי דְּרָכִים אֵיךְ לְחַזֵּק אוֹתָם וּלְקָרֵב אוֹתָם, וְאֵיךְ לִבְנוֹת אוֹתָם! וְזֶהוּ הַתַּפְקִיד הַקָּדוֹשׁ שֶׁלָּכֶם, מְלַמְּדִים יְקָרִים!

שִׁבּוּשׁ!

וּדְעוּ, מְלַמְּדִים יְקָרִים וַחֲשׁוּבִים, דָּבָר חָשׁוּב מְאֹד מְאֹד בְּחִנּוּךְ יְלָדִים: הִנֵּה בְּוַדַּאי אַתֶּם מוֹסְרִים לַתַּלְמִידִים אֶת כָּל הַחֹמֶר שֶׁל הַלִּמּוּד - הַחֻמָּשׁ, הַמִּשְׁנָיוֹת, הַגְּמָרָא וְכוּ׳, כָּל אֶחָד כְּפִי עִנְיָנוֹ. אֲבָל יֶשְׁנוֹ דָּבָר בְּסִיסִי שֶׁצְּרִיכִים לְהַקְדִּים לְכָל זֶה, וְהוּא: ״קְרִיאָה כְּהִלְכָתָהּ״ וּ״כְתִיבָה כְּהִלְכָתָהּ״.

יֵשׁ מְלַמְּדִים שֶׁטּוֹעֲנִים: ׳זֶה לֹא הַתְּחוּם שֶׁלִּי... אֲנִי צָרִיךְ לְלַמֵּד אֶת הַחֻמָּשׁ, הַמִּשְׁנָה, הַגְּמָרָא, וּקְרִיאָה וּכְתִיבָה שַׁיָּכִים לַמְּלַמֵּד שֶׁאַחַר הַצָּהֳרַיִם׳... דְּעוּ לָכֶם, מְלַמְּדִים יְקָרִים: לְלַמֵּד קְרִיאָה וּכְתִיבָה לֹא רַק שֶׁזֶּה ״לֹא פָּחוֹת חָשׁוּב״ מִלִּמּוּדֵי הַקֹּדֶשׁ, אֶלָּא ״הַרְבֵּה יוֹתֵר חָשׁוּב״!

לָמָּה? כִּי אִם יֶלֶד לֹא מְקַבֵּל אֶת הַחִנּוּךְ הַנָּכוֹן בִּקְרִיאָה, אוֹמְרִים חַז״ל (פְּסָחִים קיב.): ׳שַׁבַּשְׁתָּא - כְּיָון דְּעַל, עַל!׳ כְּלוֹמַר: קָשֶׁה לְהוֹצִיא טָעוּת שֶׁנִּשְׁרְשָׁה בְּיֶלֶד; וְשׁוֹמְעִים אֶת זֶה מִבַּחוּרִים וַאֲפִלּוּ כְּבָר מֵאַבְרֵכִים - שֶׁעֲדַיִן אֵין לָהֶם אֶת הַמִּבְטָא הַנָּכוֹן בִּקְרִיאָה... הֵם לֹא יוֹדְעִים לְהַגִּיד מִלִּים כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ...

וְאָכֵן, זוֹ בּוּשָׁה, אֲבָל מֵאֵיפֹה זֶה הִתְחִיל? כִּי הֵם לֹא קִבְּלוּ אֶת זֶה בַּתַּלְמוּד תּוֹרָה! הֵם עָשׂוּ חִקּוּי שֶׁל מִישֶׁהוּ אַחֵר, וְנִכְנְסָה בָּהֶם אֵיזוֹ טָעוּת וְשִׁבּוּשׁ - וּכְבָר קָשֶׁה מְאֹד לְהוֹצִיא מֵהֶם אֶת זֶה...

וְזֶה הַתַּפְקִיד הַקָּדוֹשׁ שֶׁלָּכֶם, מְלַמְּדִים יְקָרִים, וְזֶה לֹא פָּחוֹת חָשׁוּב מִכָּל שְׁאָר הַלִּמּוּדִים, וְאַדְרַבָּה, זֶה ״הַקִּיּוּם״ שֶׁל כָּל הַלִּמּוּדִים, כִּי עַל יְדֵי זֶה הַיְלָדִים יֵדְעוּ אֵיךְ לִלְמֹד...

הֲרֵי אֲנַחְנוּ מְחַנְּכִים הַרְבֵּה עַל לִמּוּד בְּגִירְסָא, אֲבָל יֶלֶד שֶׁהוּא לֹא יוֹדֵעַ לִקְרֹא - אֵיךְ יוּכַל לִקְרֹא אֶת הַמִּלִּים כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ?... וְאִם כֵּן זֶה חֵלֶק מֵהָעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה - לְלַמְּדָם קְרִיאָה נְכוֹנָה! זֶה לֹא שֶׁאַתֶּם גּוֹרְעִים מִשְּׁאֵר הַלִּמּוּדִים שֶׁאַתֶּם לוֹמְדִים עִם הַיְלָדִים - חַס וְשָׁלוֹם! זֶה לִמּוּד קָדוֹשׁ!

זֶה לִמּוּד קָדוֹשׁ!

וּמַה שֶּׁיֵּשׁ הַטּוֹעֲנִים שֶׁזֶּה "לִמּוּדֵי חֹל"... **חַס וְחָלִילָה לוֹמַר כָּכָה! לִלְמֹד לִקְרֹא וְלִכְתֹּב זֶה לִמּוּדֵי חֹל?!... זֶה לִמּוּד קָדוֹשׁ!**

אֲנִי מְקַבֵּל הַרְבֵּה מִכְתָּבִים מִילָדִים, וַאֲנִי רוֹאֶה אֶת זֶה מִשְּׁנֵי הַכִּוּוּנִים: לִפְעָמִים אָכֵן זוֹ נַחַת רוּחַ לִרְאוֹת יֶלֶד שֶׁכּוֹתֵב בִּכְתָב קָרִיא וּבָרוּר, הוּא כּוֹתֵב "לְעִנְיָן", אֲבָל לְצַעֲרֵנוּ (וְכָךְ אֵצֶל הָרַב...) יֶשְׁנָם מִכְתָּבִים שֶׁכִּמְעַט אִי אֶפְשָׁר לִקְרֹא אוֹתָם... צְרִיכִים לַהֲפֹךְ אֶת הַדַּף לְכָל הַצַּדָּדִים וּלְכָל הַכִּוּוּנִים כְּדֵי לְנַסּוֹת לְהָבִין מַה הַיֶּלֶד כּוֹתֵב פֹּה... **וְכַמָּה זֶה נָחוּץ לִלְמֹד אֶת הַיְלָדִים כְּתִיבָה נְכוֹנָה! זֶה "לִמּוּדֵי קֹדֶשׁ"! זֶה "לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ"!**

רַבֵּנוּ מַסְבִּיר (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן יט), שֶׁ'לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ' זֶה לָאוֹ דַּוְקָא **לְדַבֵּר אֶת הַמִּלִּים שֶׁל 'לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ', אֶלָּא כָּל שָׂפָה שֶׁאָדָם מְדַבֵּר** - אִם הוּא מְקַשֵּׁר אֶת זֶה לַעֲבוֹדַת ה' - זֶה "לְשׁוֹן קֹדֶשׁ"! וּבִפְרָט הַשָּׂפָה שֶׁלָּנוּ - שֶׁאֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, **אֲבָל צְרִיכִים גַּם "לִקְרֹא" לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ!**

לְדַבֵּר - כֻּלָּם יוֹדְעִים בָּרוּךְ ה'... אֲבָל לָדַעַת לִקְרֹא כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ? עַל זֶה צְרִיכִים שִׁפּוּר... וְזֶה בְּגֶדֶר "לִמּוּדֵי קֹדֶשׁ" - זֶה לֹא לִמּוּדֵי חֹל! **לִלְמֹד לִכְתֹּב? זֶה לִמּוּדֵי קֹדֶשׁ!**

וּבִפְרָט אִם הַיֶּלֶד שֶׁלּוֹמֵד עַתָּה לִכְתֹּב הוּא יִכְתֹּב בָּעָתִיד חִדּוּשֵׁי תוֹרָה וְיִזְכֶּה הֵן אֶת עַצְמוֹ וְהֵן אֶת אֲחֵרִים - אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, אֲבָל אֲפִלּוּ בִּשְׁבִיל לִכְתֹּב שְׁאָר דְּבָרִים - כְּמוֹ 'אִגֶּרֶת שְׁלוֹמִים' וְכַדּוֹמֶה, אוֹ לִכְתֹּב אֶת הַחֹמֶר שֶׁלּוֹמְדִים בַּכִּתָּה, זֶה חָשׁוּב מְאֹד!

הֲרֵי אַתֶּם מְלַמְּדִים אֶת הַיְלָדִים הַרְבֵּה דְּבָרִים, וּצְרִיכִים לִכְתֹּב אֶת כָּל הַחֹמֶר שֶׁלְּמַדְתֶּם, אוֹ לַעֲשׂוֹת מִבְחָן עַל הַנִּלְמָד, אֲבָל אִם הַיֶּלֶד לֹא יוֹדֵעַ לִכְתֹּב - מַה יַּעֲשֶׂה?...

מִצְוָה עֲלֵיכֶם!

וְשׁוּב: לֹא לוֹמַר: 'אֲנִי סוֹמֵךְ עַל הַמְלַמֵּד שֶׁיִּהְיֶה אַחַר הַצָּהֳרַיִם'... "מִצְוָה" עֲלֵיכֶם לְהוֹרִיד זְמַן מִן הַלִּמּוּדִים הָאֲחֵרִים - חֲמֵשׁ וּמִשְׁנָה וְכוּ' בְּשִׁבִיל זֶה! מְיַחֲדִים זְמַן לְזֶה, וְעַכְשָׁו יְלָדִים אֲנַחְנוּ לוֹמְדִים קְרִיאָה וּכְתִיבָה'! לְהוֹסִיף אֶת זֶה בְּתוֹךְ סִדְרֵי הַלִּמּוּד!

וְתִרְאוּ שֶׁזֶּה יִגְרֹם לָכֶם נַחַת רוּחַ - 'הִנֵּה הַיֶּלֶד מַתְחִיל לִקְרֹא... כְּבָר שׁוֹמְעִים בָּרוּךְ ה' אֵיךְ שֶׁהוּא מִשְׁתַּפֵּר, הוּא יוֹדֵעַ!'...

וְשׁוּב אַגִּיד זֹאת: **שׁוֹמְעִים יְלָדִים שֶׁנַּעֲשׂוּ 'בַּר-מִצְוָה' וּמַתְחִילִים לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי הָעַמּוּד, וְהֵם אֵינָם יוֹדְעִים לִקְרֹא אֶת הַמִּלִּים כְּתִקָּנָן... וְאָכֵן, רֻבָּם בְּסֵדֶר, אֲבָל יֵשׁ כָּאֵלֶּה 'פֹּה וְשָׁם', וְאִם לֹא עוֹקְרִים אֶת זֶה כְּבָר בַּגִּיל הַזֶּה - 'שַׁבַּשְׁתָּא כֵּיוָן דְּעַל, עַל!' - זֶה נִשְׁאָר כָּכָה...**

זְמַן מְעֻלֶּה

וְעַתָּה הוּא הַזְּמַן לְהִתְחַזֵּק בָּזֶה - בִּפְרָשַׁת וַיְחִי; זוֹ פָּרָשַׁת הַבְּרָכוֹת שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ לִנְכָדָיו מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם, וְלִילָדָיו הַשְּׁבָטִים הַקְּדוֹשִׁים, וְעַכְשָׁו זֶה זְמַן מְעֻלֶּה לְקַחַת אֶת זֶה בִּרְצִינוּת וְלַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה וּלְהַכְנִיס אֶת זֶה בְּתוֹךְ הַיְלָדִים הַקְּדוֹשִׁים...

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִתֵּן לָכֶם הַצְלָחָה מְרֻבָּה, בְּכָל אֲשֶׁר תִּפְנוּ תַּצְלִיחוּ בְּעֶזְרַת ה', וְתִזְכּוּ לִרְאוֹת רֹב נַחַת דְּקְדֻשָּׁה מִכָּל הַתַּלְמִידִים וּמִכֹּל הַיְלָדִים, וְנִזְכֶּה לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת וּמְשַׂמְּחוֹת!

